

Ա. Կիրակի

Տօն Ամենայն Սրբոց

- Որո՞նք են Սուրբերը, Եկեղեցւոյ Հերոսները
- Նիւթ՝ Մեր անունը գրուած է Յիսուսի մօտ
  - Աւետարանի հատուած (Եփեսացիս 1:3-14, Ղուկաս 8:17-21):

• **Տէրունական աղօթքը** «Հայր Մեր», եւ «Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, տուր ինձ իմաստութիւն գբարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեա՛ զիս. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս»:

- **Մաղմոսի ուսուցում** [10 վայրկեան]

ԸՆԹԵՐՑՈՒՄ
ՍԱՂՄՈՄԵՐՈՒ ԳԻՐՔԻՆ ՀԵՏԵՒՈՂՈՒԹԵԱՄԲ
Մաղմոս 26: 1-6

- Դատէ՛ զիս, Տէր, անմեղ եմ ես: Քեզի յուսացի, եւ պիտի չսասանիմ:
= Փորձէ՛ զիս, Տէր, քննէ՛ զիս: Քու կրակովդ փորձէ ցանկութիւնները սրտիս եւ խորհուրդները մտքիս:
- Որովհետեւ ողորմութիւնդ չհանեցի ես մտքէս, եւ հաճոյքս փնտռեցի՝ քու ճշմարտութեանդ մէջ:
= Անպէտ մարդոց ընկերութիւն չըրի ես, անօրէնին հետ բնաւ գործ չունեցայ:
- Ատեցի միշտ հաւաքոյթը չարերուն, ամբարիշտին հետ բարեկամ չեղայ:
= Որպէս նշան անմեղութեան՝ պիտի լուամ ձեռքերս եւ սեղանիդ շուրջ դառնալով՝ պիտի սպասարկեմ Քեզի, Տէր:
- **Մաղթանք/ աղօթք/ ոսկեղէն համարի ուսուցում** [10 վայրկեան]

Ոսկեղէն համար
«Վհուկներուն մի՛ դիմէք, ոչ ալ հմայութիւն ընողներուն կարծիքին դիմեցէք, որպէսզի անոնցմէ չպղծուիք» (Ղեւտացիս 19:31, 20:27):

«Զեր տղան կամ աղջիկը կրակին վրայէն մի՛ անցընէք: Ոչ ալ ձեզմէ մէկը բախտի նայի կամ գուշակութեան, կամ թէ դիւթական հմայութիւններու դիմէ: Զեր մէջ չըլլայ ոեւէ

1.- Sunday

- All Saints Day (Halloween)
- Saints: Champions of the Church
- Theme: Where are our names written?
- Gospel Readings: (Ephesians 1:3-14, Luke 8:17-21).

• **Lord’s Prayer and Prayer on beginning work;** “Jesus, Wisdom of the Father, grant me wisdom, that I may at all times think, speak and do before You that, which is good in Your sight. And save me from evil thoughts, words and deeds. Have mercy upon Your creatures, and upon me great sinner that I am”.

- **Reading/teaching of Psalms [10 minutes]**
Psalm 26:1-6

- Vindicate me, O Lord, for I have walked in my integrity. I have trusted in the Lord; I shall not slip.
= Examine me, O Lord, and prove me; try my mind and my heart.
- For Your loving kindness is before my eyes, and I have walked in Your truth.
= I have not sat with idolatrous mortals, nor will I go in with hypocrites.
- I have hated the assembly of evildoers, and will not sit with the wicked.
= I will wash my hands in innocence; so I will go about Your altar, O Lord.

• **Teaching of Prayer/ Biblical verses [10 minutes]**

Biblical Verse

- “Do not turn to mediums or wizards; do not seek them out, to be defiled by them” (Leviticus 19:31, 20:27).
- “Do not practice divination or sorcery, or interpret omens, or engage in witchcraft, or cast spells. Do not seek a medium or spiritist or one who consults the dead” (Deuteronomy 18:9-12, Isaiah 8:19-20).

կախարդ, վհուկ կամ նշանագէտ ու մեռել-
յահմայ: Որովհետեւ ով որ այս բաները կ'ընէ՝
Աստուծոյ առջեւ զարչելի եւ զագրելի կ'ըլլայ
(Բ. Օրինաց 18:10-12, Եսայի 8:19-20):

«Լծակից, գործակից մի՛ ըլլաք անհա-
ւատներուն, որովհետեւ ի՞նչ կապ ունի ար-
դարութիւնը անօրէնութեան հետ, եւ կամ ի՞նչ
համեմատութիւն կայ լոյսի եւ խաւարի միջեւ-
ի՞նչ միաբանութիւն՝ Քրիստոսի եւ Բեյիարի
միջեւ» (Բ. Կորնթացիս 6:14-18, Եփեսացիս 5:8-
14):

- **Շարականի ուսուցում** [10 վայրկեան]
Ամենայն Սրբոց կամ Համօրէն Մարտիրոսաց
երգերէն՝ ԱԶ

Ժողովեա՛լքս ի յիշատակ սրբոց մարտի-
րո՛սացըն միաբա՛նութեամբ երգե՛լով. օրհնու-
թի՛ւն ի բարձո՛ւնս երկնաւոր թագաւորի՛դ:

Քանզի հեղմամբ արեան սոցա՛ պար-
տեցա՛ւ թրչնամին, եւ մեծարեա՛լ պա՛րծի Սիրովն
երգե՛լով. օրհնութի՛ւն ի բարձո՛ւնս երկնաւոր
թագաւորի՛դ:

Դասակցելոցն ընդ զօ՛րքս վերի՛ն գը-
ւարթնոցն յիշատակաւ բերկրեալ, ի սրբ-
ութիւնն սոցա երգե՛սցուք. օրհնութի՛ւն ի
բարձո՛ւնս երկնաւոր թագաւորի՛դ:

- **Ճաշու Աւետարանի ընթերցումէն առաջ
երգել**

Սուրբ Աստուած, սուրբ եւ հրգօր, սուրբ
եւ անմահ որ յարեար ի մեռելոց, ողորմեա մեզ:

- **Նախընտրաբար ըստ Տօնացոյցի Կիրակի
օրուան Ճաշու Աւետարանի ընթերցումը
կատարել եւ համապատասխան բացատրու-
թիւններ տալ:** [15 վայրկեան]

- **Անդրադառնալ կրօնական-ազգային
տօներուն:** [5 վայրկեան]

-“What fellowship can light have with darkness?
What accord has Christ with Satan?

- “Live as children of light...and find out what
pleases the Lord” (2 Corinthians 6:14-18, Ephe-
sians 5:8-14):

- **Teaching of ‘Sharagan’ or Spiritual hymns.
[10 minutes]**

From the hymns of All Saints or Martyrs

- **Before the Gospel reading students must
sing**

Trisagion “Soorp Asdvadz”

**Holy God, Holy and Mighty, Holy and immor-
tal, who did rise from the dead, have mercy upon
us.**

Variables of Trisagion

For Theophany and Transfiguration: **“Who was
revealed for us, have mercy upon us”.**

For Purification, Pentecost and Assumption:
**“Who did come and are to come, have mercy
upon us”.**

For Feasts of the Cross, of the Church, saints and
Fasting days: **“Who was crucified for us, have
mercy upon us”.**

- **It is preferable to read the Gospel of the
day. The teacher should explain/comment
what was read [15 minutes].**

On this Sunday it is appropriate to talk
about All the Saints old and new, known and
unknown, who lived loving good Christian lives
to the end of their earthly lives, and are in
heaven now. With life and martyrdom they wit-
nessed Jesus as their Lord and Savior.

The saints in heaven are true heroes of
our Christian faith, because they were cheerful
when it was difficult to be cheerful; patient,
where it was difficult to be patient; they made
our Lord Jesus Christ the most important and
central element in their lives”. [5 minutes].

Այս Կիրակի խօսիլ կամ պատմել Քրիստոնէական հաւատքի ու Քրիստոսի եկեղեցւոյ պաշտպանութեան եւ անկախութեան համար, հին թէ նոր, ծանօթ թէ անծանօթ բոլոր հաւատացեալ սուրբերու, հաւատքի ախոյեան անձնագոհ վկաներու եւ Քրիստոսի անունը նահատակութեան զնով դաւանող մարտիրոս հերոսներու մասին:

Թելադրանք. Ամենայն Սրբոց սօնին առթիւ աշակերտները քաջալերել կրելու աստուածաշնչական դէմքերու եւ հերոսներու տարազներ, ինչպէս նաեւ հայ ազգային հերոսներու, թագաւորներու, իշխան-իշխանուհիներու թէ եկեղեցական սուրբերու, նահատակ վկաներու տոհմիկ տարազներն ու դիմանկարները:

- **Թելադրութիւններ եւ ծանուցում-յայտարարութիւններ:** [5 վայրկեան]
- **Կամաւոր նուէրներու հաւաք**
- **Կիրակնօրեայի քայլերգ**
- **Դասարանային Աշխատանք**
- **Փակման Աղօթք**

«Պահապան ամենայնի Քրիստոս, աջ քո հովանի լիցի ի վերայ իմ ի տուէ եւ ի գիշերի, ի նստիլ ի տան, ի գնալ ի ճանապարհ, ի ննջել եւ ի յառնել, զի մի՛ երբեք սասանեցայց. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս»:

On this feast it is commendable to encourage the students to wear masks and costumes of biblical heroes and characters as well as to personify our Armenian national and ecclesiastical saints and heroes.

- **Announcements/ recommendations/ suggestions**
- **Collection**
- **Sunday School’s anthem**
- **Students depart to their classes.**
- **Closing Prayer**

“Christ, Guardian of all creatures, let Your right hand guard and shelter me day and night; when I sit in the house, and when I walk or travel, when I lie down, and when I rise up, that I may never fail. Have mercy upon Your creatures, and upon me, great sinner that I am”.

ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐՔՈՑ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՀԱՄԱՌԻՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Հայ Եկեղեցւոյ Տօնացոյցին մէջ Ամենայն Սրբոց տօնախմբութեան թուականը շարժական է: Այսինքն՝ անփոփոխ որոշ թուականի մը չի տօնուիր, այնպէս՝ ինչպէս են պարագաները Ս. Ծննդեան, Տեառնընդառաջի կամ այլ անշարժ տօներուն: Իսկ այն տարիներուն, երբ Խաչվերացը յաջորդող կիրակիները ինը շաբաթներու վրայ կը տարածուին, Ամենայն Սրբոց յիշատակութիւնը կը տօնախմբուի եօթներորդ Կիրակիի Շաբաթ օրը, այսինքն՝ Հոկտեմբեր 29-էն Նոյեմբեր 4-ի միջեւ: Իսկ այն տարիներուն, երբ Խաչվերացի յաջորդող կիրակիներու թիւը տասն է, այդ պարագային Ամենայն Սրբոց տօնախմբութիւնը կը կատարուի Նոյեմբեր ամսուան վերջաւորութեան կամ տասներորդ Կիրակին նախորդող Շաբաթ օրը:

Արեւմտեան եկեղեցիներու մէջ սակայն, Ամենայն Սրբոց տօնախմբութիւնը կը կատարուի անփոփոխ՝ Նոյեմբեր 1-ին: Իսկ Ամերիկայի մէջ տօնախմբուող *Հալաուիինի* (որ հեթանոսական կրօնի մնացորդաց է) հանդիսութիւնները տեղի կ'ունենան Հոկտեմբեր 31-ի երեկոյին:

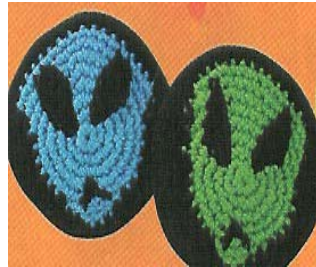
Ամերիկեան կամ Արեւմտեան երկիրներու մէջ տօնախմբուող Հալաուիինի տօնը, (որ հաւանաբար բառերու տառադարձութեամբ կը նշանակէ, *բոլոր սուրբերու յիշատակը տօնախմբելու նախորդող երեկոյ*), հին հեթանոսական հաւատալիքներու մէկ մնացորդացն է, որուն քրիստոնէական կրօնը առաջքը չէ կրցած առնել: Ըստ այդ հեթանոսական հաւատալիքներուն, Հալաուիինի գիշերը, բոլոր անոնք, որոնք սոսկալի եւ սահմնկեցուցիչ կերպով մահացած են, վրէժ առնելու եւ սարսափ տարածելու համար դուրս կու գան իրենց գերեզմաններէն:

Մենք՝ քրիստոնէաներս, բնաւ վախճալու չենք, ոչ ալ տօնախմբելով հաւատք ընծայելու ենք նման երեւոյթներու, որովհետեւ Աստուածորդի Քրիստոսով՝ բոլոր պիղծ ոգիներն ու

դեւերը պարտուած եւ յախտեցնապէս բանտուած են:

Չէ՞ որ Քրիստոս իր մահուամբ եւ յարութեամբ դժոխքի դռները խորտակեց, դեւերուն եւ սատանաներուն զօրութիւնը, իշխանութիւնը պարտութեան մատնեց եւ մեզ իր յարութեան եւ յաղթութեան մասնակից դարձուց:

Ընդհակառակը՝ պէտք է յարգենք եւ տօնախմբենք *սուրբերուն յիշատակը*, որոնք իրենց անյողողող քաջութեամբ, առաքինի վարքով եւ քրիստոնէական օրինակելի կեանքով, վկայութեամբ եւ նահատակութեամբ *հաւատքի* ճշմարիտ հերոսներն ու Եկեղեցւոյ կենդանի *քարերը* հանդիսացան:

Հետեւաբար Հալաուիինը, որ հին նախաքրիստոնէական դարաշրջանէն՝ Անգլիոյ, Իրլանտայի եւ Ֆրանսայի խորերէն կու գայ, կը յիշատակէ նախապաշարեալ տգէտ մարդոց այն հաւատալիքը, ըստ որուն՝ անոնք ուտելիք եւ նուէրներ կը տանէին մեռելներուն՝ ողորբելու, խուսափելու համար չար ոգիներու վրիժառութենէն կամ անոնց պատճառած փորձանքներէն: Մեւ կատուներ, լապտերներ, կամ խարոյկներ վառելը՝ հեթանոսական հաւատքի վերաբերեալ նախապաշարումներու մնացորդացներն են: Այս իսկ պատճառաւ, ո՛չ քրիստոնէական սովորութիւններու առաջքը առնելու եւ *ոգեպաշտական* մոլար հաւատալիքներուն հակադրելու մտահոգութեամբ՝ Հռոմի Կրեկօրի Գ. Պապը Նոյեմբերի առաջին օրը կը հաստատէ Ամենայն Սրբոց տօնը, յիշատակելու եւ պատուելու համար քրիստոնէական հաւատքի բոլոր սուրբերն ու նահատակ հերոս վկաները:

Իսկ այս տօնը նախորդող երեկոն, այսինքն՝ Հոկտեմբեր 31-ի երեկոն ալ կոչուեցաւ Խթման Գիշեր Ամենայն Սրբոց: Հակառակ այս բոլոր միջոցներուն, Հալաուիինը իր հեթանոսական այլանդակութիւններով տակաւին կը շարունակուի:

Ուրեմն, *Հալաուիինը* բացարձակապէս ոչ-քրիստոնէական տօն մը ըլլալով, առնչութիւն ունի սատանայի, դեւերու, վիուկներու, կախարդներու եւ պիղծ ոգիներու հետ:

Հեթանոսական անհիմն հաւատալիքներու եւ առասպելախառն աւանդութիւններու վրայ հաստատուած ժողովրդային աւելորդապաշտութիւններու խաբուսիկ երեւակայութիւններով սնանող նման սովորութիւններ, դժբախտաբար առեւտրական թէ այլ հաստատութիւններու կողմէ չարաշահուելով՝ ներկայիս կը ծառայեն եկամուտներ ապահովելու: Որպէս քրիստոնեաներ, պէտք է դատապարտենք նման տօնակատարութիւն մը եւ որեւէ ձեւով չքաջալերենք անոր յիշատակը: Այլ փոխարէնը քրիստոնէական վսեմ հաւատքի սկզբունքներով ջահաւորուած, ջանանք մեր կեանքերը ապրիլ նմանութեամբ Քրիստոսի եւ իրեն հետեւող սուրբերու օրինակով: Այս մտահոգութեամբ յաւելեալ լուսաբանութեան, ինչպէս նաեւ հաստատելու եւ զգուշացնելու համար մեր հաւատացեալները, հոս կը մէջբերենք սուրբ-գրային կարգ մը հատուածներ, որոնք միեւնոյն *խրատականները* կը փոխանցեն:

«Վիտակներուն մի՛ երթաք, մի՛ դիմէք, ոչ ալ հմայութիւն ընողներուն կարծիքին դիմեցէք, որպէսզի անոնցմէ չսպիւնուիք» (Ղեւտացիս 19:31, 20:27):

«Ձեր տղան կամ աղջիկը կրակին վրայէն մի՛ անցընէք: Ոչ ալ ձեզմէ մէկը բախտի նայի կամ գուշակութեան, թէ դիւթական հմայութիւններու դիմէ: Ձեր մէջ չըլլայ ռեւէ կախարդ, վիտակ կամ նշանագէտ ու մեռելահմայ: Որովհետեւ ով որ այս բաները կ'ընէ, Աստուծոյ առջեւ գարշելի եւ գազրելի կ'ըլլայ» (Բ. Օրինաց 18:10-12, Եսայի 8:19-20):

«Լծակից, գործակից մի՛ ըլլաք անհաւատներուն, որովհետեւ ի՞նչ կապ ունի արդարութիւնը անօրէնութեան հետ, եւ կամ ի՞նչ համեմատութիւն կայ լոյսի եւ խաւարի միջեւ. ի՞նչ միաբանութիւն՝ Քրիստոսի եւ Բելիարի միջեւ» (Բ. Կորնթացիս 6:14-18, Եփեսացիս 5:8-14):

Հայ եկեղեցին Ամենայն Սրբոց յիշատակը կը կատարէ Հոկտեմբերի վերջին Ծաբաթը, կամ Նոյեմբերի առաջին Ծաբաթ օրը:

Ամենայն Սրբոցը տօնախմբութիւնն է Եկեղեցոյ կողմէ պաշտօնապէս հռչակուած, հին թէ նոր, ծանօթ թէ անծանօթ բոլոր հաւատացեալ սուրբերու, հաւատքի ախոյեան անձնագոհ բոլոր վկաներու եւ Քրիստոսի անունը նահատակութեան գինով դաւանող մարտիրոս հերոսներուն:

Հայ եկեղեցին իր հաւատացեալներով կը յայտարարէ թէ այդ օրը, կը պատուէ, կը մեծարէ յիշատակը բոլոր այն *Սուրբերուն*, որոնք իրենց հաւատքին մէջ մինչեւ վերջ անասան, եւ Քրիստոսի հաւատարիմ մնացին եւ հիմա՝ յոյսով կը սպասեն Քրիստոսի խոստացած *Փառաց Պսակին*:

Անոնք հանդերձեալ կեանքի մէջ հիմա կը վայելեն Աստուծոյ երանաւէտ, քաղցր եւ մշտական ներկայութիւնը երկնային գօրքերու, հրեշտակներու եւ այլ սուրբերու հետ:

Ամենայն Սրբոց (*բոլոր սուրբերուն նուիրում*) տօնի յիշատակութիւնը եւ տօնախմբութիւնը յիշեցում մըն է մեզի, թէ սուրբերը մեզի նման փորձութեան ենթակայ մարդիկ էին եւ ունէին մարդկային տկար բնութիւնը յատկանշող բոլոր տուեալները: Սակայն այն մէկ բանը որ զիրենք իրենց շրջապատէն եւ ուրիշներէ կը զատորոշէ՝ *իրենց անշեղ, հաստատակամ եւ մտասեւեռեալ հաւատքն էր հանդէպ Քրիստոսի*, եւ որուն համար պատրաստ էին ամէն զրկանք, զոհողութիւն եւ մարտահրաւեր սիրով յանձն առնելու:

Հալաւոյնի վախազդեցիկ եւ հեթանոսական կրօնի հաւատալիքներէն փոխանցուած ոչ-քրիստոնէական ըմբռնումներուն նկատմամբ, մեր հակազդեցութիւնը պէտք է բոլոր *սուրբերուն* եւ քրիստոնէական հաւատքի ախոյեան բոլոր մարտիկներուն նման անսակարկ ու անգիջող ըլլայ: Որովհետեւ քրիստոնեան ոչ մէկ բանէ պէտք է վախնայ, այնքան ատեն որ իր հետ ունի Քրիստոսը, եւ վստահի թէ Անո՛վ պիտի կարենայ *չարին բոլոր միացող նետերը մարել*, Անո՛վ միայն *խաւարի բոլոր տեսակի ասպետներու լարած որոգայթները Քրիստոսի Լոյսով խորտակել*:

Ամենայն Սրբոց տօնին նուիրուած հայ եկեղեցոյ շարականները այսպէս կ'եղանակեն.

«Այսօր եկած ենք պատուելու սուրբերու յիշատակը, եւ անոնց կեանքի զգօնութեան օրինակով մեր ալ կեանքերուն սկիզբ եւ իմաստ տալու, եւ Քրիստոսի մեր Տիրոջ փառք վերառաքելու:

«Ձեր արեան հեղումով, ո՛վ սուրբ նահատակներ, թշնամին պարտուեցաւ... երկնային զօրքերուն հետ դասակից դուք ըլլալով, ձեր յիշատակով այսօր մենք կ'որախանանք եւ օրհնութեան երգեր կը վերառաքենք երկնաւոր թագաւորին:

«Այսօր եկեղեցին՝ սուրբերու ժողովը միատեղ հաւաքուած կը պատուէ ձեր յիշատակը, եւ ձեր քաջութիւնը կը պանծացնէ, որովհետեւ ձեր առաքինի վարքով արժանացաք Աստուծոյ խոստացած Փառաց Պսակին:

«Այսօր մենք կը պատուենք հին եւ նոր, ծանօթ եւ անծանօթ բոլոր սուրբերը, որոնք երկրաւոր կեանքի ընթացքին չարին դէմ պատերազմը հաւատարմաբար եւ քաջութեամբ տարին ու արժանացան երկնային ժառանգութեան»:

Սուրբերը Քրիստոսի սիրով վառուած՝ քրիստոնէական հաւատքին ու Դատին նուիրուած ճշմարիտ հերոսներ են, որոնք հաւատարմաբար ապրեցան, գործեցին, վկայեցին ու Բարիի պատերազմը պատերազմեցան, բայց մանաւանդ՝ գործադրեցին Աւետարանի աստուածային պատուիրանները:

Ո՛վ սուրբ վկաներ եւ Քրիստոս ճշմարիտ Աստուածը դաւանողներ, մեր նեղութեան եւ փորձութեան տկար պահերուն՝ ձեր օգնութիւնը շնորհեցէք, որպէսզի երկնային լուսագեաց խորաններէն մեզի պաշտպան, ապաւեն եւ ընկերակից ըլլաք, ցանկալի խաղաղութիւնը եւ Աստուծոյ Արքայութիւնը երկրի վրայ ու մարդոց սրտին մէջ հաստատելու:

THE ARMENIAN CELEBRATION OF ALL SAINTS DAY

(HALLOWEEN)

"I tell you my friends, do not be afraid..." Luke 12:6-8

In the Armenian Church the day designated for the Feast of All Saints is variable. In years when the season of the Cross is nine weeks long, the Feast of All Saints is observed on the Saturday of the seventh week (October 29-November 4).

When the season is ten weeks long, the feast is observed later in November, on the Saturday of the tenth week.

In the Western Church All Saints' Day is always observed on November 1. The American holiday *Halloween* (celebrated on the evening of October 31), despite having pagan origins, derives its name from "All Hallows' (All Saints') Eve".

Thus, Halloween (All Saints), is an old English word for Hallows-eve, or holy saints eve.

The evening before All Saints Day when, according to Anglo-American tradition, those who suffered horrible and tormented death spread their fear.

The Western Anglo-American celebration of All Saints-Halloween emphasizes the tormented, terrible torture, suffering deaths as well as witches, goblins, ghosts and vampires, demons and pagan occultists and recently, creatures from the X File and even creatures from the Outer Space and other things of the night come to take part in this observance of Halloween, from which the faithful Christian has no need to fear. As Christians we should not celebrate or encourage *Halloween observances*, but instead we should honor and celebrate the saints' life, their witness, their unshaken courage and heroic example and martyrdom for the glory of Christ and Christian Church.

Halloween is a pagan festival of the ancient Druids which honor Sambain, the “lord of the dead”. It predates Christianity. Food and gifts were provided by the people as “treats” in order to avoid the “tricks” of roving evil spirits. Black cats, jack-o-lanterns, bonfires etc. are all pagan occult magical practices and beliefs. In an effort to accommodate pagan influence in Christianity, Pope Gregory III established a festival for each November 1st, known as “All Hollowed”, to honor dead saints. The night before October 31st became known as “All Hallows’ Eve” or “Halloween” when the spirits of the dead were released.

Therefore, *Halloween*, being a pagan festivity, we as Christians ought to condemn it and refuse to encourage any of its practices with our children. Instead, we should choose an exciting Christian alternative celebration of our life in Christ. For the Scriptures in this regard remind us:

“Do not turn to mediums or wizards; do not seek them out, to be defiled by them” (Leviticus 19:31; 20:27).

“Do not practice divination or sorcery, or interpret omens, or engage in witchcraft, or cast spells. Do not seek a medium or spiritist or one who consults the dead” (Deuteronomy 18:9-12; Isaiah 8:19-20).

“What fellowship can light have with darkness? What accord has Christ with Satan?” “Live as children of light...and find out what pleases the Lord” (II Corinthians 6:14-18; Ephesians 5:8-14)

The oldest church document that mentions the celebration of “All Saints” is 363 A.D. This calendar indicates the names of the churches; martyrs, both east and west, together with the days on which they received the crowns of victory. The calendar set aside one day to honor “all those who confessed Christ; those known”, as well as those “whose names are known to God alone”.

The Armenian Church celebrates All Saints in late October or on the first Saturday in November. The observance of All Saints can be traced back to an early date of 608 A.D. Its purpose is to commemorate all saints, those who have other official feasts, as well as those who do not.

On this day the Armenian Church honors and celebrates “All the Saints Old and New, Known and Unknown” who lived loving, good Christian lives to the end of their

earthly lives.

On this day the Church, the whole company of Saints, the baptized people of God, gather to honor those who have been faithful to our Lord Jesus Christ, and are promised the victory, reward and eternal glory of being in the loving presence of God, and in the company of all the angels and saints in heaven.

The purpose of All Saints Day is a reminder that Saints are important because they are/were precisely like us, human. As such, they are/were subject to all the human frailties and temptations that we are, but on the other hand they made our Lord Jesus Christ the most important and central element in their lives. The key attribute of All Saints, is that their *eyes are fixed on Jesus*, the source of our faith and teacher and best example. Jesus endured the humiliation and pain of death on the cross for the purpose of our salvation. So, also, we each have our own race to run through the journey of life, with its own challenges, and temptations.

Jesus completed his race as have the saints, known and unknown, old and new.

On this day, the good news proclaimed and celebrated by all the ancient Apostolic Churches, is that, we have nothing from which we must be afraid. No matter how mistreated, persecuted, painful, oppressed or depressed our lives or horrible our death; in Christ we shall be eternally victorious in the *love, light* and *presence* of *God*.

On this day, the whole company of saints gather to honor the faithful in heaven because of their promised victory, reward and glory in God's loving presence in Heaven.

On this day, we honor and celebrate all the saints, old and new, known and unknown, who lived loving, good Christian lives and are in Heaven now.

The Saints in Heaven are true heroes of our Christian faith, because they have faithfully lived the Great Commandment: love the Lord your God with your whole heart and soul and love your neighbor as yourself. Because they were cheerful when it was difficult to be cheerful; patient, when it was difficult to be patient; and because they pushed on, when they wanted to stand still and kept silent when they wanted to talk; and were agreeable when they wanted to be disagreeable that was all it was: quite simple and always will be.

Բ. Կիրակի

• Ճաշու Աւետարան Ըստ Օրացոյցի

• **Տէրունական աղօթք** «Հայր Մեր» եւ «Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, տուր ինձ իմաստութիւն զբարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեա՛ զիս. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս»:

• **Մաղմոսի ուսուցում** [10 վայրկեան]
ԸՆԹԵՐՑՈՒՄ
ՍԱՂՄՈՄԵՐՈՒ ԳԻՐՔԻՆ ՀԵՏԵՒՈՂՈՒԹԵԱՄԲ
Մաղմոս 26: 7-12

- Գոհութեան երգ պիտի երգեմ ես Քեզի, եւ Քու բոլոր սքանչելի գործերդ վերապատմեմ:
= Տէր, սիրեցի վայելչութիւնը տանդ, այս յարկին՝ ուր Քու փառքդ կը բնակի:
- Ամբարիշտներուն եւ ոճրագործին հետ զիս ալ կորուստի մի՛ դատապարտեր:
= Անօրէնութեամբ թաթախուն են անոնց գործերը, եւ անոնց աջը՝ կաշառքով լեցուն:
- Բայց ես անմեղ եմ. ողորմէ՛ ինձի եւ փրկէ՛ զիս, Տէր:
= Անսայթաք պահէ իմ քայլերս միշտ, եւ ես խմբուած ժողովուրդիդ հետ Քեզ պիտի օրհնեմ:

• **Մաղթանք/աղօթք/ոսկեղէն համարի ուսուցում** [10 վայրկեան]

ՀԱՒԱՏԱՄՔ

Հաւատամք ի մի Աստուած, ի Հայրն ամենակալ, յարարիչն երկնի եւ երկրի, երեւելեաց եւ աներեւութից:
Եւ ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս, յՈրդին Աստուծոյ, ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ՛ միածին, այսինքն յեութենէ Հօր: Աստուած յԱստուծոյ, լոյս ի լուսոյ, Աստուած ճշմարիտ, յԱստուծոյ ճշմարտէ, ծնունդ եւ ո՛չ արարած:
Նոյն ինքն ի բնութենէ Հօր, որով ամենայն ինչ եղեւ յերկինս եւ ի վերայ երկրի, երեւելիք եւ աներեւոյթք: (Շարունակելի)

2.- Sunday

• **Gospel Reading According Church Calendar**

• **Lord’s Prayer and Prayer on beginning work;** “Jesus, Wisdom of the Father, grant me wisdom, that I may at all times think, speak and do before You that which is good in Your sight. And save me from evil thoughts, words and deeds. Have mercy upon Your creatures, and upon me great sinner that I am”.

• **Reading/teaching of Psalms [10 minutes]**
Psalm 26:7-12

- I will proclaim Your name with voice of thanksgiving, and tell of all Your wondrous works.
= Lord, I have loved the habitation of Your house, and the place where Your glory dwells.
- Do not gather my soul with sinners, nor my life with bloodthirsty men,
= In whose hands is a sinister scheme, and whose right hand is full of bribes.
- But as for me, I will walk in my integrity; redeem me and be merciful to me.
= My foot stands in an even place; in the congregations I will bless the Lord.

• **Teaching of Prayer/ biblical verses [10 minutes]**

HAVADAMK (THE NICENE CREED)

Havadamk ee mee Asdvadz, ee hayrn amenagal, ararichn yergni yev yergri, yerevelyatz yev anerevooteets. Yev ee mee Der Hissoos Krisdos, hortyn Asdoodzo, dznyaln Asdoodzo Horeh miadzin, aysinkn heyooteneh Hor. Asdvadz Asdoodzo, looys ee looso, Asdvadz jushmarid, Asdoodzo jushmardeh, dznoont yev votch araradz. Nooyn inkn ee pnooteneh Hor, vorov amenayn inch yeghev hergins yev ee vera yergri, yerevelik yev anerevooytk.

- **Շարականի ուսուցում** [10 վայրկեան]
Ամենայն Սրբոց կամ Համօրէն Մարտիրոսաց
երգերէն՝ ԱԶ

Ժողովեալքս ի յիշատակ սրբոց մարտիրոսացրն միաբանութեամբ երգելով. օրհնութիւնն ի բարձո՛ւնս երկնաւոր թագաւորիդ:

Քանզի հեղմամբ արեան սոցա՛ պարտեցա՛ւ թրչնամին, եւ մեծարեալ պա՛րծի Սիրովն երգելով. օրհնութիւնն ի բարձո՛ւնս երկնաւոր թագաւորիդ:

Դասակցելոցն ընդ զօ՛րրս վերի՛ն զըլարթնոցն յիշատակաւ բերկրեայ, ի սրբութիւնն սոցա երգե՛սցուք. օրհնութիւնն ի բարձո՛ւնս երկնաւոր թագաւորիդ:

- **Ճաշու Աւետարանի ընթերցումէն առաջ երգել**

Սուրբ Աստուած, սուրբ եւ հրգօր, սուրբ եւ անմահ որ յարեար ի մեռելոց, ողորմեա մեզ:

- **Նախընտրաբար ըստ Տօնացոյցի Կիրակի օրուան Ճաշու Աւետարանի ընթերցումը կատարել եւ համապատասխան բացատրութիւններ տալ:** [15 վայրկեան]

- **Թելադրութիւններ եւ ծանուցում-յայտարարութիւններ** [5 վայրկեան]
- **Կամաւոր նուէրներու հաւաք**
- **Կիրակնօրեայի քայլերդ**
- **Դասարանային Աշխատանք**
- **Փակման Աղօթք**

Տէր Իմ Աստուած

*«Տէր Իմ Աստուած Տէր բարերար,
Դուն պահպանէ մեզ այս գիշեր,
Տուր հօրս ու մօրս երկար կեանք, եւ
Երջանիկ հանգիստ օրեր:
Քու սուրբ հրեշտակդ մեր մօտէն
Բնաւ չհեռանայ, այլ՝ փորձանքներէն
Մեզ միշտ պահէ ու առաջնորդէ, եւ
Իր պահպանութեամբ
Առաւօտուն արթնցնէ»:*

We believe in one God, the Father Almighty, the Creator of heaven and earth, of things visible and invisible.

And in one Lord Jesus Christ, the Son of God, begotten of God Father, Only-Begotten, that is of the substance of the Father. God of God, Light of Light, true God of true God, Begotten and not made.

Himself of the very nature of the Father by whom all things came into being in heaven and on earth, both visible and invisible.

- **Teaching of ‘Sharagan’ or Spiritual hymns.** [10 minutes]

From the hymns of All Saints or Martyrs

- **Before the Gospel reading students must sing**

Trisagion “Soorp Asdvadz”
Holy God, Holy and Mighty, Holy and immortal, who did rise from the dead, have mercy upon us.

It is preferred to read the Gospel of the day. The teacher should explain/ comment what was read [15 minutes].

- **Announcements/ recommendations/ suggestions**
- **Collection**
- **Sunday School’s anthem**
- **Students depart to their classes.**
- **Closing Prayer**

My Lord God

*My Lord God, and Lord benefactor,
Take care of us this night.
Grant my father and mother long life
And happy, comfortable days.
May Your holy angel never depart
From our side, but keep us always
From temptation, and danger, and awaken us
happily.*

Գ.- Կիրակի

• **Ճաշու Աւետարան Ըստ Օրացոյցի**

• **Տէրունական աղօթք** «Հայր Մեր» եւ «Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, տուր ինձ իմաստութիւն զբարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեա՛ զիս. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս»:

• **Սաղմոսի ուսուցում** [10 վայրկեան]

ԸնթերցուիՄ

ՍԱՂՄՈՍԵՐՈՒ ԳԻՐՔԻՆ ՀԵՏԵՒՈՂՈՒԹԵԱՄԲ

Սաղմոս 31

- Ո՛վ Տէր, քեզի՛ ապաւինեցայ. թող ամօթով չմնա՛մ բնաւ: Արդար ես դուն, ազատէ՛ զիս:

= Ականջդ ինձի՛ խոնարհեցուր, եւ փութա՛ ազատէ՛ զիս: Ինձի պաշտպան, ապաստանարան եղիր, եւ փրկէ՛ զիս ո՛վ Աստուած:

- Իմ ապաւէնս եւ իմ ամրոցս դո՛ւն ես. դուն ինքդ զիս առաջնորդէ եւ պաշտպանէ, որպէսզի քու անունդ փառաւորուի:

= Զիս դո՛ւրս բեր որողայթէն, գաղտուկ ինձի դէմ լարուած, որովհետեւ դո՛ւն ես իմ ապաստանս:

- Քու ձեռքերուդ ես կը յանձնեմ իմ հոգիս, ո՛վ Տէր, Աստուած ճշմարտութեան, դուն որ փրկեցիր զիս:

= Դուն կ'ատես անոնք՝ որոնք սնտախ կուռքեր կը պաշտեն, մինչ ես ինքզինքս քեզի՛ Տիրոջ վստահած եմ:

• **Մաղթանք/աղօթք/ոսկեղէն համարի ուսուցում** [10 վայրկեան]

ՀԱԻԱՏԱՄՔ (Շար. 2)

Որ յաղագրս մեր մարդկան, եւ վասն մերոյ փրկութեան, իջեալ ի յերկնից մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս ի Մարիամայ սրբոյ կուսէն Հոգւովն Սրբով: Որով էառ մարմին, հոգի եւ միտ եւ գամենայն որ ինչ է ի մարդ, ճշմարտապէս եւ ո՛չ կարծեօք:

Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր յարուցեալ, ելեալ ի յերկինս նովին

3.- Sunday

Gospel Reading According Church Calendar

• **Lord’s Prayer and Prayer on beginning work;** “Jesus, Wisdom of the Father, grant me wisdom, that I may at all times think, speak and do before You that which is good in Your sight. And save me from evil thoughts, words and deeds. Have mercy upon Your creatures, and upon me great sinner that I am”.

• **Reading/teaching of Psalms [10 minutes]**

Psalm 31

- In You, O Lord, I put my trust; let me never be ashamed; deliver me in Your righteousness.

= Bow down Your ear to me, deliver me speedily; be my rock of refuge, a fortress of defense to save me.

- For You are my rock and my fortress; therefore, for Your name’s sake, lead me and guide me.

= Pull me out of the net which they have secretly laid for me, for You are my strength.

- Into Your hand I commit my spirit; You have redeemed me, O Lord God of truth.

= I have hated those who regard useless idols; but I trust in the Lord.

• **Teaching of Prayer/ biblical verses [10 minutes]**

HAVADAMK (The Nicene Creed Part 2)

Vor haghaks mer martgan, yev vasun mero per-gootyan, itchyal ee hergnits, marmnatsav, martatsav, dznnav gadarelaves ee Maryama surpo goosen, Hokvovun Surpov.

Vorov eyar uzmarmin, hoki yev mid, yev zamenayn vor inch eh ee mart, jushmardaves yev votch gardzyok.

Charcharyal, khatchyal, taghyal, herort avoor harootsyal, yelyal ee hergins novin marmnovn, nsdav unt atchmeh Hor.

մարմնովն՝ նստաւ ընդ աջմէ Հօր:

Գալոց է նովին մարմնովն՝ եւ փառօք Հօր, ի դատել ըզկենդանիս եւ ըզմեռեալս, որոյ թագաւորութեանն ո՛չ գոյ վախճան:

(Շարունակելի)

- **Շարականի ուսուցում** [10 վայրկեան]

Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ, որ էնն Աստուած աստ բազմեցաւ. խաղաղութեան ճայն հնչեցաւ, սուրբ ողջունի հրաման տուաւ: Եկեղեցիս մի անձն եղեւ. համբոյրս յօր լրման տուաւ: Թշնամութիւնն հեռացաւ սէրն յընդհանուրս սփռեցաւ: Արդ պաշտօնեայք՝ բարձեալ զճայն տո՛ւք գօրհնութիւնն ի մի բերան, միասնական աստուածութեանն, որով սրովբէքն են սրբարան:

- **Ճաշու Աւետարանի ընթերցումէն առաջ երգել**

Սուրբ Աստուած, սուրբ եւ հրգօր, սուրբ եւ անմահ որ յարեար ի մեռելոց, ողորմեա մեզ:

- **Նախընտրաբար ըստ Տօնացոյցի Կիրակի օրուան Ճաշու Աւետարանի ընթերցումը կատարել եւ համապատասխան բացատրութիւններ տալ:** [15 վայրկեան]

- **Թելադրութիւններ եւ ծանուցում-յայտարարութիւններ** [5 վայրկեան]

- **Կամաւոր նուէրներու հաւաք**
- **Կիրակնօրեայի քայլերդ**
- **Դասարանային Աշխատանք**
- **Փակման Աղօթք**

Տէր Իմ Աստուած

«Տէր Իմ Աստուած, Տէր բարերար, Դուն պահպանէ մեզ այս գիշեր, Տուր հօրս ու մօրս երկար կեանք, եւ Երջանիկ հանգիստ օրեր: Քու սուրբ հրեշտակդ մեր մօտէն Բնաւ չհեռանայ, այլ՝ փորձանքներէն Մեզ միշտ պահէ ու առաջնորդէ, եւ Իր պահպանութեամբ Առաւօտուն արթնցնէ»:

Kalot's eh novin marmnovn yev parok Hor, ee tadel uzgentanis yev uzmaryals, voro takavo-rootyann votch ko vakhjan.

Who for us men, and for our salvation coming down from heaven, was incarnate, was made man, born perfectly of the Holy Virgin Mary by the Holy Spirit. Thus He assumed flesh, soul and mind and everything that is in man, truly and not in semblance.

He suffered and was crucified and was buried, and on the third day He rose again; and ascending into the heaven with the same body, sat at the right hand of the Father.

He is to come with the same body and with the glory of the Father, to judge the quick and the dead, of whose kingdom there is no end.

- **Teaching of ‘Sharagan’ or Spiritual hymns.** [10 minutes]

Krisdos ee metch mer haydnetsav, vor enn Asdvadz asd pazmetsav, khaghaghootyan tsayn huntchetsav, soorp voghtchooyuni hraman duvav, Yegheghetsis mi antzn yeghev, hampooyrus hot lurman duvav, tushnamootyoonun heartsav sern unthanoorus supretsav, art bashdonyayk partzyal uztzayn dook zorhnootyoon ee mi peran, miyasnagan asdvadzootyan voroom srovpekn yen surpagan.

Christ has been revealed among us; He who is God is here seated, the voice of peace has sounded, the command for Holy greeting has been given. The Church has become one soul, the kiss has been given as a full bond, the adversity has been removed, and love has been spread among us all. Now, O you ministers, raising your voice, give praise in unison, to the united Godhead to whom Seraphim give praise.

- **Before the Gospel reading students must sing**

Trisagion “Soorp Asdvadz”
Holy God, Holy and Mighty, Holy and im-
mortal, who did rise from the dead, have
mercy upon us.

- It is preferred to read the Gospel of the day. The teacher should explain/ comment what was read [15 minutes]
- Announcements/ recommendations/ suggestions
- Collection
- Sunday School’s anthem
- Students depart to their classes.
- Closing Prayer

My Lord God

*My Lord God, and Lord benefactor,
Take care of us this night.
Grant my father and mother long life
And happy, comfortable days.
May Your holy angel never depart
From our side, but keep us always
From temptation, and awaken us happily.*

Դ.- Կիրակի

ԳՈՀԱԲԱՆԱԿԱՆ ՏՕՆ

- **Նիւթ՝ Ինչպէ՞ս կրնանք Աստուծոյ Գոհութիւն Յայտնել**

- **Աստուածաշնչական հատուածներ**

(Ղեւտացիս 22:29, Ա. Մնացորդաց 16:7-10, Սաղմոս 26:6-7, 50:14, 69:30, 100:2-5, 116:17, 118:1, Երեմիա 30:19, Ամոս 4:5, Բ. Մնացորդաց 9:11-15, Բ. Կորնթացիս 9:11, Ա. Թեսաղոնիկեցիս 3:9, 5:16-18, Ա. Տիմոթէոս 4:4-5, Եբրայեցիս 13:15-16, Փիլիպպեցիս 4:6-7, Մատթէոս 11:25):

- **Տէրունական աղօթք «Հայր Մեր» եւ «Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, տուր ինձ իմաստութիւն զբարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեա՛ զիս. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս »:**

- **Սաղմոսի ուսուցում [10 վայրկեան]**

ԸՆԹԵՐՅՈՒՄ

ՍԱՂՄՈՄՆԵՐՈՒ ԳԻՐՔԻՆ ՀԵՏԵՒՈՂՈՒԹԵԱՄԲ

Սաղմոս 100

- Տիրոջ աղաղակեցէք, ամբողջ աշխարհ:
- = Ուրախութեամբ ծառայեցէք Տիրոջ.
- Յնծութեան երգերով եկէք անոր ներկայութեան:
- = Գիտցէք թէ Տէրը ինքն է Աստուածը: Ան մեզ ստեղծեց, եւ մենք անորն ենք. իր ժողովուրդն ենք, այն հօտը՝ որ ինք կ'արածէ:
- Գոհութեամբ մտէք անոր տաճարը, օրհներգութեամբ մտէք անոր շրջափակէն ներս. շնորհակալութիւն յայտնեցէք իրեն, օրհնաբանեցէ՛ք իր անունը:
- = Բարի եւ ողորմած է Տէրը, անոր սէրը յաւերժական է, եւ բոլոր սերունդներուն կը ցուցաբերէ իր հաւատարմութիւնը:

- **Մաղթանք/աղօթք/ոսկեղէն համարի ուսուցում [10 վայրկեան]**

Գոհաբանական Առաւօտեան Աղօթք

4.- Sunday

THANKSGIVING

Theme: How Can We Be Thankful ?

Biblical Readings:

(Leviticus 22:29, I Chronicles 16:7-10, Psalm 26:6-7, 50:14, 69:30, 100:2-5, 116:17, 118:1, Jeremiah 30:19, Amos 4:5, II Chronicles 9:11-15, I Thessalonians 3:9, 5:16-18, I Timothy 4:4-5, Hebrew 13:15-16, Philippians 4:6-7, Matthew 11:25).

- **Lord’s Prayer and Prayer on beginning work;** “Jesus, Wisdom of the Father, grant me wisdom, that I may at all times think, speak and do before You that which is good in Your sight. And save me from evil thoughts, words and deeds. Have mercy upon Your creatures, and upon me great sinner that I am”.

- **Reading/teaching of Psalms [10 minutes] Psalm 100**

- Make a joyful shout to the Lord, all you lands!
- = Serve the Lord with gladness;
- Come before His presence with singing.
- = Know that the Lord, He is God; It is He who has made us, and not we ourselves; we are His people and the sheep of His pasture.
- Enter into His gates with thanksgiving, and into His courts with praise. Be thankful to Him, and bless His name.
- = For the Lord is good; His mercy is everlasting, and His truth endures to all generations.

- **Teaching of Prayer/ biblical verses [10 minutes]**

Morning Prayer of Thanksgiving

We give You thanks, O Lord our God, who by Your visible light have given joy to all Your creatures, and by the divine light of Your commandments have enlightened all who believe in You.

Շնորհակալութիւն քեզի, ո՛վ Աստուած՝ մեր Տէրը, որ քու տեսանելի լոյսովդ ուրախացուցիր մեզ՝ քու բոլոր արարածներդ, իսկ քու պատուիրաններդ հոգեւոր լոյսովը լուսաւորեցիր քեզի հաւատացողները: Մե՛զ ալ գորացուր, Տէ՛ր, որպէսզի կարենանք քու պատուիրաններդ պահել այսօր եւ ամէն ատեն, որպէսզի լուսաւորուած միտքով՝ միշտ քու կամքդ կատարենք եւ քու պատրաստած բարիքներդ հասնինք բոլոր սուրբերդ հետ միասին, մեր Տիրոջ եւ Փրկչին՝ Յիսուս Քրիստոսի պարգեւած շնորհքովըն ու մարդասիրութեամբը: Անո՛ր կը վայելեն փառքը, իշխանութիւնն ու պատիւը, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

- **Շարականի ուսուցում** [10 վայրկեան]
Ս. Պատարագի Երգերէն

«Գոհանամք»

Գոհանամք ըզքէն, Տէ՛ր, որ կերակրեցեր ըզմեզ յանմահական սեղանո՛յ քո: Բաշխելով ըզմարմինդ եւ գարիւնդ ի փրկութիւն աշխարհի՛ ե՛ւ կեանք ա՛նձա՛նց մե՛րոց:

- **Ճաշու Աւետարանի ընթերցումէն առաջ երգել**

Սուրբ Աստուած, սուրբ եւ հրգօր, սուրբ եւ անմահ որ յարեար ի մեռելոց, ողորմեա մեզ:

- **Նախընտրաբար ըստ Տօնացոյցի Կիրակի օրուան Ճաշու Աւետարանի ընթերցումը կատարել եւ համապատասխան բացատրութիւններ տալ:** [15 վայրկեան]

Թելադրելի է որ այս առթիւ խօսուի ոչ միայն ընտանեկան հաւաքի եւ ճաշկերոյթի մասին, այլեւ՝ Գոհաբանութեան տօնին հոգեւոր եւ բարոյական իմաստները շեշտուին: Բացատրել թէ ի՞նչ միջոցներով մեր երախտագիտութիւնը կրնանք արտայայտել: Կամ ի՞նչ կը հասկնանք «երախտագէտ սիրտ» բացատրութեամբ: Կարդալ ‘Տասը Բորոտներուն’ բժշկութիւնը (Ղուկ. 17:11-19):

Strengthen us also, O Lord, to keep Your commandments this day and at all times, that having been enlightened in mind, we may do Your will and receive Your heavenly gifts with all Your saints, through the grace and mercy of our Lord and Savior Jesus Christ, to whom be glory, dominion and honor, now and forever, world without end. Amen.

- **Teaching of ‘Sharagan’ or Spiritual hymns.** [10 minutes]

From the Hymns of Holy Badarak
“Thanksgiving”

Qohanamk uzken, De՛r, vor geragretzer uzmez hanmahagan seghano՛ ko. Pashkhelov uzarmint yev zaryount ee pergoutyoon ashkharhi, yev gyank antzants merots.

We thank You, O Lord, for having fed us from Your Immortal Table, by giving Your Body and Blood for the salvation of the world and for the everlasting life of our souls.

- **Before the Gospel reading students must sing**

Trisagion “Soorp Asdvadz”

Holy God, Holy and Mighty, Holy and immortal, who did rise from the dead, have mercy upon us.

It is preferred to read the Gospel of the day. The teacher should explain/ comment what was read [15 minutes]

It is highly recommended to speak about the family gathering to celebrate and give thanks to God for His many blessings. How do we express our gratitude? Explain the meaning of “a grateful heart.” Read the miracle of ‘Ten Lepers’ (Luke 17:11-19).

- **Announcements/ recommendations/ suggestions**
- **Collection**
- **Sunday School’s anthem**

- Թեղադրութիւններ եւ ծանուցում-յայտարարութիւններ [5 վայրկեան]
- Կամաւոր նուէրներու հաւաք
- Կիրակնօրեայի քայլերդ
- Դասարանային Աշխատանք
- Փակման Աղօթք

ԱՂՕԹՔ ԳՈՀՈՒԹԵԱՆ

*Գոհութիւն եւ փառք
 Քեզի միշտ կու տանք.
 Դուն որ դաշտի ծաղիկին
 Եւ երկնքի թռչունին
 Մնունդ կու տաս ատենին:
 Շնորհքներդ ով Հայր,
 Կը վայելենք յար:
 Աստուած բարերար,
 Փառք Քեզ անդադար: Ամէն:*

- Students depart to their classes.
- Closing Prayer

PRAYER OF THANKSGIVING

Thanksgiving and glory
 We will give You always.
 You give nourishment
 To the flowers of the valley,
 And to the birds in the sky.
 We always enjoy Your graces,
 Dear Father, beneficent God.
 Glory to You, forever. Amen.

ԳՈՀԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՕՐ

Գոհաբանութեան օրը Միացեալ Նահանգներու մէջ կը տօնախմբուի Նոյեմբերի չորրորդ շինգը օրը: Թէեւ Հայ Եկեղեցոյ Տօնացոյցին մէջ Գոհաբանութեան Տօնին համար մասնաւոր օր չէ նշանակուած, սակայն եւ այնպէս համոզիչ պատճառներ կան որ մենք մեր եկեղեցիներուն մէջ այս տօնը տօնախմբենք:

Միացեալ Նահանգներու նախագահներէն ճորճ Ուաշինկըն այս տօնին մասին հետեւեալը կ'ըսէ. «Գոհաբանութեան այս տօնը ըլլալով աղօթքի եւ շնորհակալութեան օր, ժողովուրդին կողմէ պէտք է յիշատակուի որպէս երախտագիտութիւն այն բոլոր բարիքներուն համար, զորս մեզի շնորհուած է Ամենակալ Աստուծոյ կողմէ»:

Հին Կտակարանի Ծննդոց գիրքին մէջ Աստուծոյ գոհութիւն տալու առաջին օրինակներու կարգին դասուած են Աբելը, Նոյը եւ Աբրահամը: Իսկ Նոր Կտակարանի մէջ Քրիստոս շատ յաճախ զանազան առիթներով Երկնաւոր իր Հօր գոհութիւն կը յայտնէր եւ կը հաստատէր Աստուծոյ՝ բարիքներու աղբիւրին հանդէպ երախտագիտութիւն ու շնորհակալ ըլլալու անհրաժեշտութիւնը:

Իսկապէս գեղեցկագոյն եւ ազնուագոյն զգացումներէն մին է Երկնաւոր մեր Հօր եւ Արարիչին հանդէպ յայտնելու մեր շնորհակալութիւնը, այն բոլոր անհրաժեշտ բարիքներուն զորս Աստուած մեզի տրամադրած ու հայթայթած է, որպէսզի գոհացնէ մեր տարրական կարիքները եւ մարդկային պահանջները: Այս ազնիւ զգացումը եւ վերաբերումը ո՛չ միայն քրիստոնէութեան յատուկ զգացում, վերաբերում է, կամ թէ միայն քրիստոնէական գաղափարաբանութեան կը պատկանի, այլ համամարդկային է եւ բոլոր կրօններու եւ հաւատքներու կը վերաբերի:

Մեր հայ եկեղեցոյ ժամերգութիւններու, արարողութիւններու թէ պատարագի աղօթքներուն, տաղերուն եւ շարականներուն մէջ Աստուծոյ փառք տալու, գոհութիւն յայտնելու եւ իր տուած բոլոր տեսակի բարիքներուն համար երախտագիտութիւն ըլլալու բազում օրինակներ կը գտնուին: Այսպէս օրինակ, մեր եկեղեցոյ հայրերը իրենց աղօթքներով ոչ միայն երախտագիտութիւն եղած են Աստուծոյ պարգեւած կեանքի բարձրագոյն ընծաներուն

համար, այլեւ՝ ամենապարզ ու ամենազնջին շնորհներուն համար: Մեր հայրերը երախտագիտութիւն եղած են օրինակի համար, *արեւու յոյսին*, զոր ամէն օր կը վայելենք: Որպէս քրիստոնէական մենք Աստուծոյ փառք կու տանք ու պէտք է տանք, որովհետեւ՝

ա.– Աստուած մեզ իր պատկերին համաձայն ստեղծած է:

բ.– Որովհետեւ քրիստոնէայ ծնողքէ ծնած ու դաստիարակուած ենք:

գ.– Որովհետեւ Աստուած մեզի ձրի պարգեւ եւ շնորհք տուած է ըլլալու իր որդիները եւ անդամները իր եկեղեցիին:

Այն սրտերու մէջ ուր չարութիւնը եւ հպարտութիւնը ծուարած են, հոն՝ բնաւ չեն աճիր առաքիւնութիւնները: Որքան ալ մարդու կեանքը ըլլայ ճոխ, շքեղ ու պատուական, եթէ չունենայ խոհեմութիւն եւ իմաստութիւն, այսինքն՝ եթէ մարդ գիտակցական կեանք չ'ապրի՝ ըստ Սաղմոսերգու Դաւիթի, «անասուններէն ոչ մէկ տարբերութիւն կ'ունենայ» (Սաղմոս 49:20):

Երախտագիտութիւն ըլլալու ազնիւ զգացումը, մեր մէջ մղիչ ներքին այն ուժը պէտք է ըլլայ, որ Աստուծոյ մեզի պարգեւած երկրաւոր բարիքներէն մաս եւ *բաժին հանել գիտնանք* մեզմէնուազ բախտաւորներուն եւ կարիքաւորներուն: Որովհետեւ մենք տիեզերքի տէրը չենք, ոչ ալ մնայուն

սեփականատերերը մեր նիւթական ստացւածքներուն, այլ միայն *տնտեսները*:

Հետեւաբար, եկէ՛ք սիրելիք, ըլլանք շնորհակալ եւ յիշենք այն բոլոր բարի պարգեւները, որոնք աստուածային Իր մեծ սիրոյն արտայայտութիւններն են, եւ այս ո՛չ միան տեսանելի Իր պարգեւ-ընծաներուն համար ըլլանք երախտապարտ, այլե՛ չտեսնուած եւ մեր աչքերէն թաքնուած բարքներուն համար: Այդ բարիքներէն հոս կարելի է յիշել *ընկերասիրութեան եւ պարտականութեան, բարի յոյսերու եւ լաւ թանկագին յիշատակներու, ուրախութեանց եւ այն ամէն բարի պարգեւներուն* զորս առատօրէն վայելած ենք ու կը վայելենք:

Շնորհակալութիւն եւ երախտագիտութիւն պէտք է յայտնել մանաւանդ Քրիստոսի, որ մեր սիրոյն գերագոյն զոհողութիւն յանձն առաւ, աստուածային իր փառքէն ու դիրքէն երկիր խոնարհեցաւ, մարմնացաւ ու մարդացաւ եւ իր պատուական արիւնը խաչին վրայ թափեց որպէսզի, մեղքին պատճառած մահուան եւ դատապարտութեան կնիքը խորտակէ եւ մեզ յաիտենական կորուստէ ազատէ:

Գոհութիւն եւ յաւէտ փառք ու պատիւ բարեաց տուիչին, կեանքի պարգեւիչին:

Գոհութիւն եւ յաւէտ օրհնութիւն շնորհաց բաշխիչին եւ արդարութեան արեգակին:

THE FEAST OF THANKSGIVING

Thanksgiving Day is celebrated in the United States on the fourth Thursday of November. Although Thanksgiving Day does not appear on the calendar of the Armenian Church, there are good reasons which make it necessary that we should observe it in our churches. One of the main reasons for this is that the origin and aim of Thanksgiving Day is *religious*. Another reason is that it is an American holiday, and we, as American citizens, have to observe it, not only by taking the day off but also by attending a church service.

In the Old Testament Abel, Noah and Abraham were ranked as the first ones whose acts of thanksgiving have been recorded in the Book of Genesis. In the New Testament Christ Himself thanked the Heavenly Father on various occasions and reaffirmed the beauty and necessity of thanksgiving.

The Christian Church in general and the Armenian Church in particular, keep alive the spirit of thanksgiving in daily Services as well as in the Divine Liturgy. Our fathers found reasons for gratitude not only for the higher gifts of God, but for the most ordinary things in life. They thanked God, for example, for the *light* which we enjoy every day: “We give Thee thanks, O Lord our God, Who by Thy visible light hast given joy to all Thy creatures. We give Thee thanks, O Lord our God, Who by the divine light of Thy commandments hast enlightened all who believe in Thee”. Our fathers gave thanks to God even for that common nightly rest, which we hardly think of as something worthy to be thankful for. “Let us give thanks unto the Lord, Who by His own mercy has guided us in our daily labor and granted us to come to rest this night”. (Prayer Book)

Indeed, thankfulness to God is the heart of religion. It is acknowledging God's Providence and expressing the dependence of mankind on His bounty. Thankfulness is the act of a noble heart.

In hearts that are full of meanness and pride, virtues never grow. Without a sense of thankfulness it is hard, even impossible to be sociable or religious. "Man, for all his splendor, if he have not prudence, resembles the beasts that perish." (Ps. 49: 20)

Thanksgiving helps to make the best kind of living because an appreciative person is one who is glad for everything God gives.

Historically the first American Thanksgiving was celebrated in 1621 by the Pilgrims, Plymouth colonists who had settled in the new land. The first dreadful winter in Massachusetts had killed nearly half the members of the colony. But new hope grew up in the summer of 1621. The corn harvest brought rejoicing. Governor William Bradford decreed that a three-day feast be held.

In 1789, President George Washington issued a proclamation for the day of Thanksgiving, in which he stated: "As a day of public Thanksgiving and prayer, to be observed by acknowledging with grateful hearts the many and signal favors of Almighty God".

Then, in 1863, President Lincoln proclaimed the last Thursday in November, as an official Thanksgiving Day.

The expression of gratitude to God for His bounty, when He has supplied the necessary means and resources to satisfy the most primary human needs, is an idea which is by no means exclusively Christian; it belongs almost to

all faiths. Nevertheless, in the Christian religion, following the personal example of our Savior, the obligation of thanksgiving has been emphasized from the very beginning.

One of the major problems, is that many have lost their sense of actual and literal dependence upon God. The Pilgrim Fathers considered it sufficient to give thanks to God because they had crude dwellings to shelter them, a few wild turkeys to feed them, and an abundant crop which would ensure their food supply for the year. As far as our present material needs are concerned, we are a hundred times better off than the Pilgrim Fathers, but we, in our indifference, no longer consider that today to be a sufficient grounds for giving thanks to God. In fact, many people do not even consider it necessary to express their thanks to God at all. Today we take many things for granted, and complain when we fail to obtain luxuries that we feel we should have. On Thanksgiving Day we may give half-hearted thanks, while inwardly we are bitter and complain about our bad luck on the other days of the year.

On Thanksgiving Day let us give hearty thanks to God for all visible and invisible gifts through which He has blessed us as a church and community.

How do we express gratitude?

We can express our gratitude in words, deeds and return giving.

The gift of gratitude should help each of us to have a burning desire to share with others. The good gifts which God has provided, including the obvious and the unrecognized, are truly His gifts. The world is God's, and we are stewards. Blessings come to us in order that we might thankfully share them. Let us keep the emphasis upon the giver of the gifts rather than the gifts themselves.

Most famines are not natural disasters but social disasters, resulting from unjust economic and political arrangements, not acts of God.

Gratitude to God will help make possible the full, rich use of His gifts.

On this day let our people as befits Christian citizens of this land, gather in their appointed places of worship to offer heartfelt thanks to God in the name of Jesus Christ our Redeemer and our Lord.

Let us gratefully remember all of his dealings with us which manifest his great love for us and for those also in which love is hidden from our eyes; for friendship and duty; for good hopes and precious memories; for the joys that cheer us and the trials that teach us to trust in him.

Let us gratefully remember his unbounded favor unto our land; his gifts of liberty and order; unity and peace; peaceful times and fruitful season.

Let us, therefore, as we give thanks to almighty God for all his benefits toward us, also beseech him to give us that due sense of all his mercies, that our hearts may be unceasingly thankful and that we may show forth our praise not only with our lips but also in our lives.

Let us observe some biblical verses on Thanksgiving:

“Serve the Lord with gladness. Come before His presence with singing...

Enter into His gates with thanksgiving, and into His courts with praise. Be thankful to Him, and bless His name. For the Lord is good. His mercy is everlasting, and His truth endures all generations” (Ps. 100:2-5).

“I will praise the name of God with a song, and will magnify Him with thanksgiving” (Ps. 69:30).

“Therefore by Him let us continually offer the sacrifice of praise to God, that is, the fruit of our lips, giving thanks to His name. But do not forget to do good and share for with such sacrifices God is well pleased” (Heb. 13:15-16).

“Rejoice always, pray without ceasing, in everything give thanks; for this is the will of God in Christ Jesus for you” (I Thessalonians 5:16-18).

“Be anxious for nothing, but in everything by prayer and supplication, with thanksgiving, let your request be made known to God; and the peace of God, which surpasses all understanding, will guard your hearts and minds through Jesus Christ” (Phil. 4:6-7).

